

Leer

Vraag

Ontmoet

Lees

Doe

de Bibliotheek Heusden
in beweging

Jaarverslag 2023

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
25 jaar de Bibliotheek Heusden	4
Samenwerking	6
Ter beschikking stellen van Kennis en Informatie	10
Bieden van mogelijkheden voor Ontwikkeling en Educatie	13
Bevorderen van Lezen en Kennismaken met Cultuur	14
Laten kennismaken met Kunst en Cultuur	18
Organiseren van Ontmoeting en Debat	19
Vrijwilligers	20
De Bibliotheek Heusden in cijfers	22
Bestuursverslag 2023	26
Begroting	31

VOORWOORD

Het jaar 2023 zal voor de Stichting Bibliotheek Heusden niet als een gemiddeld jaar in de boeken komen. Enkele bijzondere thema's vroegen het hele jaar of een groot gedeelte daarvan onze aandacht. De planvorming en daadwerkelijke verbouwing van De Voorste Venne en de verhuizing van Bibliotheek Drunen naar deze nieuwe locatie is daarvan een heel goed voorbeeld. De grote belangstelling voor de openingsfestiviteiten voelde als een kroon op het vele verrichte werk. De eerste stappen om tot een grotere samenwerking met de twee andere hoofdgebruikers Stichting De Voorste Venne en kunstencentrum Het Pieck te komen, werden gezet. Daar liggen voor de toekomst nog mooie uitdagingen en kansen!

We zijn blij dat de draad weer is opgepakt om tot een nieuwe MFA in Oudheusden te komen, waarbij onze bibliotheek een wezenlijke rol zal gaan spelen. De lijst van maatschappelijke partners die geïnteresseerd zijn in participatie is veelbelovend en geeft vertrouwen voor een opwaardering van het brede welzijn in deze kern en de daarbij horende dorpen.

De Nederlandse bibliotheken maken een transformatieproces door die aansluit bij de ontwikkelingen in de huidige samenleving. Daarom worden de traditionele functies van de bibliotheek versterkt met activiteiten waarmee we mensen meer kansen op hun deelname in de samenleving bieden. Landelijke wet- en regelgeving en de daarbij horende subsidies worden hierop aangepast. Dat gemeenten een zorgplicht m.b.t. hun bibliotheken krijgen opgelegd tekent het belang van deze ontwikkeling. Het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) wil daarbij behulpzaam zijn door mensen en overheid op een positieve en effectieve manier met elkaar te laten communiceren. Afgelopen jaar hebben we aan een daadwerkelijke uitbouw van het IDO gewerkt.

Regelmatig -ook in het overleg met de gemeente- kwam de vraag aan de orde hoe we de bibliotheek nog dichterbij de mensen kunnen brengen en aansluiting vinden bij specifieke doelgroepen.

De aanzetten die daarvoor gegeven zijn worden in het nieuwe jaar 2024 uitgewerkt.

Het geeft veel voldoening om te ervaren hoe gemotiveerd onze medewerkers en de talrijke vrijwilligers zijn en hoe positief de sfeer is. Deze betrokkenheid moeten we blijven koesteren.

Helaas werden we geconfronteerd met een tijdelijke uitval van onze directeur. We zijn blij dat we in dit drukke jaar een beroep konden doen op twee uiterst capabele interimmanagers die ons door deze lastige periode heen hebben geleid.

De Bibliotheek Heusden vierde in 2023 haar 25-jarig bestaan. Wij voelen ons jong en sterk genoeg om daar nog meer jubilea aan toe te voegen! Iedereen die ons daarbij wil vergezellen zijn wij erkentelijk!

Henk Willems, voorzitter de Bibliotheek Heusden

25 JAAR DE BIBLIOTHEEK HEUSDEN

Op 1 januari 2023 bestond de Bibliotheek Heusden 25 jaar. Bibliotheek Heusden is ontstaan uit een fusie tussen de drie bibliotheken in Drunen, Heusden en Vlijmen. Dit is natuurlijk een feestelijk markeerpunt wat we niet stilletjes voorbij hebben laten gaan. Het jubileumjaar werd gestart met een drukbezocht concert van Harmonieorkest Mixed Up. Op diverse manieren werd aandacht gegeven aan het jubileum, een feestlogo, banieren in de bibliotheken, speciale boekenleggers, aandacht in de pers, een feestelijk tintje aan lopende activiteiten etc. Het jaar werd afgesloten met de grote feestelijke heropening van de bibliotheek in Drunen.

VERHUIZING VESTIGING DRUNEN NAAR DE VOORSTE VENNE

Half november is de bibliotheek in Drunen verhuisd naar De Voorste Venne. Door de nieuwe inrichting kunnen we nu in Drunen volledig invulling geven aan de nieuwe maatschappelijke- educatieve bibliotheek. Zo is er een spreekkamer waar privacygevoelige gesprekken kunnen worden gevoerd, het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) houdt daar o.a. spreekuur. En een ruimte om grote groepen te ontvangen in de Utopia zaal voor lezingen of andere bijeenkomsten. Op de Zolder kunnen cursussen gegeven worden.

Met de inhuizing naar deze Multifunctionele Accommodatie (MFA), zijn de openingstijden aanzienlijk verruimd: van 9:00-21:30 uur. Tijdens de service-uren van 13:00-17:00 uur is er altijd een professionele bibliotheekmedewerker om vragen te beantwoorden. De overige uren kunnen klanten zelf aan de slag: ze kunnen boeken inleveren en lenen, gebruik maken van internetpc's, iets printen of kopiëren, zitten studeren of werken op de insteekverdieping of elders in de bibliotheek/cultuurcafé een tijdschrift, krant of boek lezen.

Vanaf de eerste dag wordt er volop gebruik gemaakt van alle mogelijkheden. De insteekverdieping zit vaak vol met leerlingen en anderen die komen studeren of werken. **“Hier kan ik rustig studeren”.**

Na twee drukke openingsweken vond op 4 december de officiële opening plaats. Ruim 180 belangstellenden waren aanwezig bij de Talkshow gepresenteerd door Rob en Emiel, de bekende illusionisten. Zij interviewden o.a. de voorzitter van de bibliotheek, Henk Willems, Paul van Loon, die een pleidooi hield voor leesbevordering, een medewerker van de bibliotheek, wethouder Jeroen van den Bosch, etc. Ook Sinterklaas bracht nog een verrassingsbezoekje aan de opening. Tussendoor werd er nog “gegoocheld” door Rob en Emiel. De reacties waren zeer positief: “eindelijk eens geen saaie opening en ik heb er toch veel meegemaakt!”

[Bekijk hier de openingsreportage](#)

SAMENWERKING

De Heemkundekring Onsenoort was op zoek naar een andere passende ruimte. In het voorjaar van 2023 is zij uit de toren van Honsoirde verhuisd naar de bibliotheek in Vlijmen. Tijdens de officiële opening van de ruimte waren ruim 100 belangstellenden aanwezig. De samenwerking met de Heemkundekring is door deze verhuizing verder geïntensiveerd door bijvoorbeeld het houden van hun lezingen in de bibliotheek. Een thema dat blijft trekken.

Op donderdagochtend is er altijd iemand van de Heemkundekring aanwezig en kunnen belangstellenden komen. De ruimte is open tijdens de openingstijden van de bibliotheek. Ook de Werkgroep Sterrenkunde is meeverhuisd naar de bibliotheek. Zij geven 1x per maand een lezing aan de leden van de werkgroep en andere belangstellenden. Zo ontstaat er een bescheiden multifunctionele accommodatie waarvan vierkante meters goed worden benut.

De lezingen over Heemkunde trekken gemiddeld zo'n 20-50 bezoekers per keer.

NEXT LEVEL:

EEN NIEUWE DOELGROEP IN DE BIBLIOTHEEK!

Bij NEXT LEVEL kunnen jongeren samen gamen en kunnen ze zelf ook meehelpen om de gaming activiteiten te organiseren en te begeleiden.

Zo ontdekken ze op een leuke uitdagende wijze wat ze leuk vinden, waar ze goed in zijn en wat ze verder willen ontwikkelen. NEXT LEVEL is een initiatief van de Stichting de Schroef, de Bibliotheek Heusden, Amare zorgcoaching, Prisma en Jongerenwerk Bijeen. Met dit programma brengen we jongeren letterlijk en figuurlijk in beweging.

MET JONGEREN VOOR JONGEREN

NEXT LEVEL draait op de inzet van jongeren, hun gaming ervaringen en wat hen aanspreekt. Ze denken mee in alle aspecten van het project. Jesse Smits (jongerenpanel NEXT LEVEL) vertelt:

“Samen met ontwerper Julia Berkenfeld hebben we het logo van NEXT LEVEL ontworpen. Dit was tof om te doen”.

Verder kijken we welke games veel gespeeld worden en op welke locaties en dagen we het beste samen met andere jongeren kunnen gamen.”

Doordat er een mobiele gaming corner is (met meerdere playstations en beweggames) kunnen jongeren elkaar ontmoeten op verschillende locaties in de gemeente.

Paulien Kok, buurtsportcoach bij Stichting de Schroef vult aan: “De deelnemers worden begeleid door jongeren en deze jongeren worden op hun beurt weer gecoacht door buurtsportcoaches, jongerenwerkers en begeleiders van Amare en Prisma. Tijdens het project worden (jonge) vrijwilligers en projectpartners opgeleid zodat zij de activiteiten kunnen begeleiden en zo ook het programma na de projectperiode voortzetten.”

THE POWER IS YOURS: TALENTONTWIKKELING MET GAMING.

De slogan 'The power is yours!' is heel bewust gekozen door jongeren uit de projectgroep, aldus Jeske Ruimerman (student Social Work). "Je bepaalt namelijk zelf wat je gaat doen en wat je wil ontdekken of verbeteren. Wat jij zelf leuk vindt." NEXT LEVEL is voor jongeren van 12 tot en met 20 jaar.

Het is een talentontwikkelingsprogramma met structurele gaming activiteiten bij onder andere de bibliotheek of school. Er worden ook e-sports toernooien georganiseerd bij sportverenigingen waar jongeren van verschillende verenigingen samen kunnen gamen en bewegen. Jeske vervolgt: "Juist de combinatie van gamen en bewegen met games als FIFA, Fortnite en Formule 1 is ontzettend uitdagend. Deelname is overigens vrijblijvend en gratis. Kortom lekker gamen na schooltijd!" Vanuit dit project kunnen jongeren iedere 1e zaterdag van de maand komen gamen in de bibliotheek in Vlijmen.

Dit is een vaste activiteit die is gestart op zaterdag 1 april en is uitgegroeid naar een middag waarbij tussen de 15 en 20 jongeren komen gamen.

ZADENBIEB

Op initiatief van een vaste bezoeker van de bibliotheek Vlijmen is in het voorjaar van 2023 de Zadenbieb geopend. Een prachtig voorbeeld van hoe de bibliotheek ook van elke Heusdenaar is. Het faciliteren van dergelijke initiatieven vinden we erg belangrijk en honoreren we uiteraard graag.

Deze bezoeker is vervolgens ook vrijwilliger bij de bibliotheek geworden en runt de Zadenbieb. Bij de Zadenbieb kun je een zakje met bloemen-, groente- of kruidenzaadjes halen. Je kweekt de zaadjes en aan het einde van het seizoen verzamel je de zaadjes van de plant weer en levert ze weer in bij de Zadenbieb.

De bibliotheekdiensten die het meest worden gebruikt:

- 1 Lenen van materialen (96%)
- 2 Leestafel met tijdschriften en kranten om ter plaatse te lezen (26%)
- 3 Lenen van e-books en luisterboeken (24%)
- 4 Lezingen en tentoonstellingen (beide 19%)

KLANTENONDERZOEK

Tussen eind december 2022 en eind januari 2023 is er weer een klantenonderzoek gehouden onder de klanten van de bibliotheek. De bibliotheek scoorde een mooie 8,1.

Een aantal zaken die uit het onderzoek naar voren kwamen:

93% van de respondenten vindt de bibliotheek dichtbij genoeg.

Vier op de 10 respondenten is de afgelopen 6 maanden 13x of vaker in de bibliotheek geweest of maakt gebruik van de digitale diensten, drie op de tien tussen de 7 en 12 keer en één op de vijf is 5-6 keer geweest.

Het merendeel is (zeer) tevreden over het lenen van materialen en de leestafel (90%).

Acht op de tien is (zeer) tevreden over de lezingen (80%) en tentoonstellingen (78%).

Een kwart van de respondenten heeft een activiteit bezocht. De activiteiten waar de meeste belangstelling voor is: Literatuur/literaire schrijvers (41%), gezond/zorg (19%), kunst en cultuur (19%) en plaatselijke geschiedenis (17%).

Voor driekwart van de respondenten zijn de huidige openingstijden passend. Een aantal respondenten heeft ook behoefte aan verruimde openingstijden in de morgen of gedurende de avond.

de Bibliotheek
op school

DE BIBLIOTHEEK OP SCHOOL (dBos)

Kinderen lezen steeds minder vaak en hebben steeds meer moeite om de betekenis van teksten te doorgronden. Een van de manieren om kinderen weer aan het lezen te krijgen is het concept Bibliotheek op School. In 2023 zijn er diverse gesprekken gevoerd met de Lambertusschool in Haarsteeg over hoe de bibliotheek bij kan dragen aan het leesplezier en de leesmotivatie van hun leerlingen waardoor hun leesniveau verbetert. De Bibliotheek Heusden en de Lambertusschool zijn overeengekomen om in 2024 te starten met de Bibliotheek op School. Er komt een uitgebreide, nieuwe collectie in de schoolbibliotheek, de leesconsulent van de bibliotheek komt regelmatig in de school om de leerkrachten te ondersteunen en te adviseren hoe zij het leesgedrag positief kunnen beïnvloeden tijdens hun lessen. Natuurlijk doet de school ook mee aan de landelijke de monitor. Via dit monitorsysteem worden gegevens verzameld over het leen- en leesgedrag van leerlingen en over de leesmotivatie en informatievaardigheden van leerlingen. Daarnaast worden gegevens verzameld over het leesbevorderende gedrag van leerkrachten en over het onderwijs in informatievaardigheden. Hiermee kan de school haar resultaten jaarlijks volgen en het beleid bijstellen.

TER BESCHIKING STELLEN VAN KENNIS EN INFORMATIE

EEN BELANGRIJKE FUNCTIE VAN DE BIBLIOTHEEK IS HET GEVEN EN VERSPREIDEN VAN KENNIS EN INFORMATIE. ONZE UITGEBREIDE COLLECTIE IS DAARVOOR NOG ALTIJD EEN BELANGRIJKE BRON UITERAARD. DAARNAAST HEBBEN WE EEN AANTREKKELIJK AANBOD VAN WORKSHOPS EN LEZINGEN OVER UITEENLOPENDE VAAK ACTUELE ONDERWERPEN. OOK FACILITEERT EN ORGANISEERT DE BIBLIOTHEEK DIVERSE SPREKUREN, ZOALS HET IDO, GELDZAKEN- EN BELASTINGSPREKKUR.

INFORMATIEPUNT DIGITALE OVERHEID (IDO)

Onze samenleving is meer en meer digitaal ingericht. Voor mensen die hier niet of minder vaardig in zijn is landelijk het IDO ontwikkeld. Via deze informatiepunten helpen we mensen met bijvoorbeeld het inloggen via DigiD, het aanvragen van een nieuw rijbewijs of bij het Inloggen op je medisch dossier.

Nadat er al spreekuren waren in de bibliotheken in Drunen en Vlijmen hebben we in 2023 ook een spreekuur van het IDO in Oudheusden geïnitieerd. In 1e instantie in de Kubus samen met het spreekuur van Bijeen. Eind van het jaar is het IDO spreekuur samen met het spreekuur van Bijeen verhuisd naar de bibliotheek in Oudheusden. Ook is er een spreekuur in de wijkwinkel in Vlijmen. De spreekuren van het IDO worden zoveel mogelijk georganiseerd samen met andere spreekuren zoals het Digicafé en het geldzakenspreekuur.

 informatie
punt
DIGITALE OVERHEID

Ik wil graag digitaal inzicht
in mijn pensioenoverzicht,
hoe werkt dit?

AD(H)D EN DYSLEXIECAFÉ: EEN NIEUW CONCEPT!

De Bibliotheek biedt graag de mogelijkheid aan mensen om elkaar te ontmoeten rondom een thema. Zo hebben we in de bibliotheek in Vlijmen een samenwerking met de Vereniging Impuls & Woortblind ontwikkeld.

Het café heeft als doel om mensen met of zonder diagnoses te verbinden om zinvolle contacten op te doen en samen te werken om op deze manier meer wederzijds begrip en acceptatie te bewerkstelligen. Eén keer per maand kun je hier terecht. Meestal staat de avond in het teken van een thema.

Het café heeft iedere maand zo'n 15 à 20 bezoekers

OUDER MEET-UP

Om ouders te helpen bij opvoedingsvraagstukken en ervaringen uit te wisselen zijn er de Ouder Meet-ups. Steeds staat er een ander onderwerp centraal.

Opvoeden?! Als ouder denk je vaak, zat er maar een handleiding bij mijn kind.

Iedereen wil zijn kinderen zo goed mogelijk door het leven begeleiden. Dat ze opgroeien tot zelfverzekerde jonge mensen, die weten wat ze willen. Dat ze lekker in hun vel zitten, een fijne sociale kring om zich heen bouwen en om kunnen gaan met de moeilijke momenten die op hun pad komen. Maar hoe doe je dat? Je kunt elk opvoedthema googelen en op social media ieders ongezouten mening bestuderen. En je verliezen in al die informatie en meningen.

Daarom zijn in de Bibliotheek Vlijmen Ouder Meet-ups gestart. De Ouder Meet-Ups zijn er voor ouders en verzorgers met kinderen van 0 tot 12 jaar die soms gewoon even willen delen waar ze in de opvoeding tegenaan lopen. Kindertherapeut Lonneke Sanders begeleidt de Ouder Meet-ups. Zij houdt een inleiding over het thema dat centraal staat en vervolgens is er ruimte om met elkaar in gesprek te gaan en ervaringen uit te wisselen. De thema's die aan de orde zijn geweest zijn: zelfvertrouwen en emotie-explosies.

KIND CENTRAAL

Stel je voor: Een treinstation, een treinconducteur en diverse perrons.

Zo zag de bibliotheek Drunen eruit op een woensdagmiddag in maart en de bibliotheek Vlijmen op een woensdagmiddag in oktober. Op de diverse perrons presenteerden allerlei organisaties zich die te maken hebben met kinderen in de leeftijdsgroep 0-6 jaar.

AANWEZIG WAREN O.A. MIKZ, GGD, BIJEEN, SCALA, DE SCHROEF, DE BIBLIOTHEEK HEUSDEN, ETC. Voor de kinderen waren er diverse activiteiten zoals voorlezen, knutselen, kleuren, beweegspelletjes en nog meer. De ouders konden ondertussen informatie inwinnen bij de aanwezige organisaties.

Een zeer drukbezocht evenement van zo'n 150 à 175 bezoekers per middag.

**Ouder Meet Up-
Zelfvertrouwen**

Mag ik een dosis zelfvertrouwen bestellen voor mijn kind?
door Lonneke Sanders, kindertherapeut

maandag 30 oktober
van 20:00 tot 21:30 uur
de Bibliotheek Vlijmen

de Bibliotheek
Heusden

bibliotheekheusden.nl/activiteiten

Leer Vraag **Ontmoet** Lees Doe

Geluk met een deuk
 Monique Smits vertelt over de eerste 16 jaar met haar dochter met een beperking.

Zaterdag 11 maart | 11:00 uur
 de Bibliotheek Drunen
 gratis | aanmelden via site

bibliotheekheusden.nl/activiteiten

de Bibliotheek Heusden Beleef de Bieb

Leer Vraag **Ontmoet** Lees Doe

Tonproaten, meer dan klets
 Het verhaal achter deze vorm van wildwest cabaret door Piet Vroons en een demonstratie van de jeugd uit Zaandhoornlaand.

Zaterdag 11 februari
 11-12 uur
 de Bibliotheek Drunen

bibliotheekheusden.nl

de Bibliotheek Heusden Beleef de Bieb

Leer Vraag **Ontmoet** Lees Doe

Van Gogh Nationaal Park
 door Frans Kapteijns

Zaterdag 8 april | 11:00 u
 de Bibliotheek Drunen
 gratis | aanmelden via site

bibliotheekheusden.nl/activiteiten

de Bibliotheek Heusden Beleef de Bieb

BELEEF DE BIEB

Onze maandelijkse bijeenkomst op de zaterdagochtend waar je je kunt laten inspireren over allerlei onderwerpen. De ene keer muziek, de andere keer een spreker, maar iedere keer verrassend. Variërend van een ochtend over Tonproaten, het verhaal van een vluchteling, het Land van Ooit, Marie van de Middelhaai, Van Gogh Nationaal park tot een ochtend over Gelukkig leven met Spoken Word kunstenaar Kelly Verdonk in combinatie met het blaaskwintet van de Harmonie Drunen, een lenteconcert en met als klapper een optreden van Berrie Kolmans.

Rond de 120 bezoekers kwamen op de laatste dag van de Bibliotheek Drunen op de oude locatie voor een optreden van Berrie Kolmans. Hij sloot af met een speciaal gemaakt lied: Dag bieb, dag bieb...

de Bibliotheek
 Beleef de Bieb

Leer Vraag **Ontmoet** Lees Doe
 Foto: Sofie van Esch - Berrie Kolmans

Beleef de Bieb
 Muzikaal afscheid van onze locatie aan de Rooseveltstraat met zanger en kleinkunstenaar Berrie Kolmans

Zaterdag 11 nov. | 11:00 u
 de Bibliotheek Drunen
 gratis | aanmelden via site

bibliotheekheusden.nl/activiteiten

de Bibliotheek Heusden 25 jaar

Afhankelijk van het onderwerp trekt Beleef de Bieb tussen de 20 en 70 bezoekers. Hier zitten veel vaste bezoekers bij, voor wie het een echt uitje is.

BIEDEN VAN MOGELIJKHEDEN VOOR ONTWIKKELING EN EDUCATIE

EEN ANDERE BELANGRIJKE PIJLER VAN DE BIBLIOTHEEK IS ONTWIKKELING EN EDUCATIE. WE WILLEN MENSEN HELPEN OM HUN BASISVAARDIGHEDEN VERDER TE ONTWIKKELEN WAARDOOR ZIJ MEER ZELFREDZAAM WORDEN EN BETER KUNNEN PARTICIPEREN IN DE SAMENLEVING. ZOWEL OP HET GEBIED VAN TAAL ALSOOK DIGITAAL BIEDT DE BIBLIOTHEEK IN SAMENWERKING MET ANDERE PARTNERS EEN UITGEBREID AANBOD.

Taal: driemaal per week komen Oekraïners naar de bibliotheek om Nederlands te leren. Een docent van ROC geeft les samen met vrijwilligers van Vluchtelingenwerk en de Bibliotheek. Ook het Leerpunt in Drunen wordt wekelijks druk bezocht. Onder leiding van een docent van het Koning Willem I college uit Den Bosch gaat ieder aan de slag met z'n eigen leervraag, dat kan zijn op het gebied van taal, rekenen of een ander leervraag.

“Op de lagere school heb ik veel gemist. Nu leer ik in mijn eigen tempo beter lezen en schrijven”

KONING WILLEMI COLLEGE

“Door de online sollicitatietraining en het oefenen van sollicitatiegesprekjes had ik binnen een maand een tijdelijk contract bij een nieuwe werkgever”

Voor anderstaligen die op een ongedwongen manier hun Nederlands willen oefenen, is er het Praathuis. Vrijwilligers kletsen onder het genot van een kopje koffie of thee met de bezoekers.

“Het is altijd heel gezellig en ik leer er ook veel van”

KINDEROPVANG EN ONDERWIJS

Om de kinderopvang en de scholen te ondersteunen bij het (taal)onderwijs werken we veel samen. We stellen themacollecties samen, lenen Rode Draad projecten en Literatuureducatieprojecten uit, geven lessen literatuureducatie en adviezen/informatie. Ook worden gezamenlijk projecten uitgevoerd, zoals Scoor een Boek en de Voorleeswedstrijd.

Digitaal: in iedere vestiging zitten 1x per week vrijwilligers klaar om te helpen met problemen op het gebied, van computer, telefoon of tablet. Daar kunnen mensen zonder enige computerervaring ook de onlinecursus Klik en Tik doen. Als iets niet duidelijk is, kunnen de vrijwilligers uitleg geven.

Daarnaast kan er een cursus worden gevolgd over de smartphone, tablet, Windows of omgaan met de Digitale overheid: Digisterker.

BIBLIOTHEEK & BASISVAARDIGHEDEN

	aantal keer / deelnemers	
Klik & tik		10
Praathuis	44	210
Windows cursus	2	8
tabletcursussen	5	28
Belastingspreekuur	8	28
Digicafé Drunen	51	255
Digicafé Oudheusden	40	42
Digicafé Vlijmen	50	120
Geldzakenspreekuur	45	180

BEVORDEREN VAN LEZEN & KENNISMAKEN MET LITERATUUR

ALS BIBLIOTHEEK WILLEN WE HET LEESPLEZIER BIJ ONZE KLANTEN BEVORDEREN. DIT DOEN WE OP VERSCHILLENDE MANIEREN. ZO HAKEN WE AAN BIJ DE LANDELIJKE LEESBEVORDERINGSCAMPAGNES, ZOALS DE BOEKENWEEK, DE SPANNENDE BOEKENWEKEN, ZOMERLEZEN EN NEDERLAND LEEST VOOR DE VOLWASSEN. WE MAKEN THEMATAFELS IN DE BIBLIOTHEEK EN ORGANISEREN ACTIVITEITEN DIE AANSLUITEN BIJ DEZE CAMPAGNES.

In de Boekenweek hebben we, in samenwerking met Het Pieck en De Voorste Venne, Annejet van der Zijl uitgenodigd. Vooruitlopend op de verhuizing naar de Voorste Venne vond deze lezing plaats in het cultuurcafé. Annejet werd geïnterviewd door Ivan Borghstijn. Ze vertelde met name over Fortuna's kinderen, haar nieuwste boek. Ze vertelde hoe ze te werk gaat bij het schrijven van haar boeken, beantwoordde vragen van bezoekers en signeerde op verzoek.

Er zijn dit jaar 259 tassen uitgedeeld.

BLIND DATE

Om leners kennis te laten maken met diverse genres en schrijvers en te inspireren is er in de zomer de Blind Date. De medewerkers van de bibliotheek stellen een verrassingstas samen met een keuze uit de volgende genres: spannend, romantisch, algemeen en verrassend (een mix van alle genres). We hopen dat leners hierdoor bij hun volgende bezoek zelf op zoek gaan naar andere auteurs/genres en hun kennis van de collectie verbreden. De reacties zijn zeer positief.

foto Annejet van Zijl: @Anja van Wijgerden

Voor de jeugd haken we aan bij de Nationale Voorleesdagen (NVD), de Voorleeswedstrijd en Kinderboekenweek. Tijdens de NVD worden peutergroepen van peuterspeelzalen en kinderdagverblijven uitgenodigd om samen met hun groep een bezoek te brengen aan de bibliotheek. Dan wordt o.a. het prentenboek van het jaar voorgelezen. Tijdens de Kinderboekenweek konden kinderen naar de voorstelling “De dames Wolff bij je thuis” gespeeld door Van Niks en van Alles en naar “Bij ons thuis” gespeeld door docenten van Het Pieck.

De dames Wolff

Boekie in de bie

BOEKIE IN DE BIEB

Iedere maand komt Boekie naar de bie. Er wordt dan interactief voorgelezen, de kinderen worden erbij betrokken. Aan het einde kunnen de aanwezige kinderen nog spelen met handpoppen. Het thema wisselt, er wordt zoveel mogelijk aangesloten bij thema's die op dat moment spelen, zoals de seizoenen of het thema van de Kinderboekenweek. Boekie is steeds 3x in de ene vestiging en gaat dan door naar de volgende vestiging.

LOKALE SCHRIJVERS

WE VINDEN HET LEUK OM LOKALE SCHRIJVERS EEN PODIUM TE GEVEN. IN 2023 WERD DAT OP VERSCHILLENDE MANIEREN GEDAAN.

TIJDENS DE NATIONALE VOORLEESDAGEN WAS ER IN DE BIBLIOTHEEK VLIJMEN EEN VOORLEESFEESTJE. LONNEKE SANDERS EN BERTINE VAN SPIJK LAZEN VOOR UIT HUN EIGEN BOEKEN, DE KINDEREN KONDEN NOG KLEUREN EN KNUTSELEN EN GEZELLIG MET ELKAAR KLETSEN ONDER HET GENOT VAN IETS LEKKERS.

BOEKPRESENTATIE IMKE BROK

Imke Brok, geboren en getogen in Drunen, wilde graag haar poëzieprentenboek *Kermis in de lucht* presenteren in de bibliotheek Drunen. In aanwezigheid van 80 familieleden, vrienden en andere belangstellenden heeft ze het eerste exemplaar uitgereikt aan haar dochter Jente, haar inspiratiebron voor het boek.

Imke Brok

HEUSDEN.
nieuws.nl

LEESFEEST MET PAUL VAN LOON

De bekendste schrijver van de gemeente Heusden is natuurlijk kinderboekenschrijver Paul van Loon. De Bibliotheek Heusden bestaat 25 jaar en Paul van Loon heeft het 25e Dolfje Weerwolfje boek geschreven. Een goede reden om samen een feestje te geven. Op zaterdag 17 juni was het zover. In en rond de Voorste Venne was er van alles te doen: diverse workshops gegeven door docenten van Het Pieck, voorlezen door Boekie Big en natuurlijk en muzikale LEESZING-show van Paul van Loon & andere snuiters.

VOORLEESEXPRESS

Om taalplezier te verspreiden bij kinderen zetten we de vrijwilligers van de VoorleesExpress in. Zij gaan naar gezinnen waar een taalachterstand is en komen daar 20 weken lang om voor te lezen, te kletsen, taalspelletjes te doen. Alles om te laten zien wat taal kan doen voor een kind en hoe ouders dat daarna zelf kunnen aanpakken. In 2023 zijn 9 gezinnen bezocht door vrijwilligers van de VoorleesExpress.

Linda met Naser

BIEBESCAPE

Ook de brugklassen van het D'Oultremontcollege zijn weer op bezoek geweest in de bibliotheek. Door het spel BiebEscape krijgen leerlingen een uitdagend bibliotheekbezoek. Zoals de naam al aangeeft, volgt het programma BiebEscape het idee van Escape Rooms. Al zoekend en puzzelend maken de leerlingen kennis met de bibliotheek en alles wat zij te bieden heeft. Ze leren informatie op te zoeken, te vinden en te verwerken. Daarnaast ontdekken ze leuke boeken en maken ze kennis met de schrijvers daarvan. Zo inspireren en stimuleren we kinderen om ook zelfstandig naar de bibliotheek te komen.

LATEN KENNISMAKEN MET KUNST & CULTUUR

OOK DIT IS EEN VAN DE WETTELIJKE TAKEN VAN DE BIBLIOTHEEK. ONS DOEL IS OM MENSEN KENNIS TE LATEN MAKEN MET DE DIVERSE FACETTEN VAN KUNST EN CULTUUR. BIJ BELEEF DE BIEB DOEN WE DAT ONDER ANDERE DOOR VERSCHILLENDE SOORTEN MUZIEK, ZOALS HET POPORKEST MIXED UP, EEN OPTREDEN VAN ZEEMANSKOOR DEINING DAT SHANTY- EN ZEEMANSLIEDEREN ZINGT EN BERRIE KOLMANS MET LIEDEREN GEZONGEN IN HET DIALECT.

Via lezingen zoals Slavernij en kunst, het tot stand komen van de musical Nu of Ooit, Heusden in pen en penseel en een lezing over het interieur en de kunstwerken in de bibliotheek.

Voor de jeugd is er tijdens de zomervakantie Zomerplezier. Een aantal van de georganiseerde workshops raakten ook aspecten van de kunst, zoals een workshop Striptekenen, dansen als een zonnestraaltje voor peuters en een dj-workshop voor oudere kinderen in de Voorste Venne.

Daarnaast hebben we in alle drie de vestigingen een aantal exposities gefaciliteerd van lokale makers. Zoals: fototentoonstellingen in samenwerking met de Fotoclub Drunen over het thema van de (Kinder)Boekenweek. Exposities van leerlingen van Scala die hun kunstwerken hebben getoond. Expositie "Wat is Heemkunde" rond de opening van de Heemkundekring in de Bibliotheek Vlijmen.

Bij OpTrede, dit jaar in Hedikhuizen, kon het publiek kennis maken met Pinocchio.

Zomerplezier dj-workshop

Beeldend kunstenaar Hans Vogels vertelt over kunst en slavernij in onze geschiedenis

ORGANISEREN VAN ONTMOETING & DEBAT

BIJ ALLE ACTIVITEITEN DIE WE ALS BIBLIOTHEEK HEUSDEN ORGANISEREN IS ONTMOETEN EEN BELANGRIJKE NEVENFUNCTIE. WE ORGANISEREN ECHTER OOK ACTIVITEITEN WAARBIJ ONTMOETEN HET HOOFDDOEL IS, ZOALS BIJV. HET PRAATHUIS, KOFFIELEUTE EN HALLO BABY.

Hallo Baby!

1. Eindelijk veilig

Aisha in gesprek met Lian van Iersel

Amsterdam

Zaterdag 3 maart 2018, een ijskoude voorjaarsdag. Behoedzaam manoeuvreert de piloot zijn vliegtuig als hij Amsterdam nadert. Gespannen voelt Aisha hoe ze achter in de stoel geduwd wordt als het vliegtuig met piepende remmen op de landingsbaan tot stilstand komt. De stewardess zegt: 'Als het lampje gaat knipperen mogen de riemen los.' Eindelijk, eindelijk los! Ze is vrij en veilig, ze slikt haar tranen in en loopt dapper het vliegtuig uit.

Drunen

Dinsdag 27 september 2022, een kletsmatte herfstdag. Ik ben in de openbare bibliotheek in Drunen en wacht op He veertienjarige Aisha. Zij wil mij graag vertellen over het Nieuw Begin in haar jonge leven. Ik ken Aisha en haar familieleden al een beetje, want als vrijwilliger van de VoorleesExpress heb ik haar jongere broertjes Mustafa en Nouraldin voorgelezen. Bij Aisha thuis kunnen we niet rustig praten, haar broertjes vragen ook vaak mijn aandacht. We kiezen daarom voor de bibliotheek als locatie voor onze gesprekken. Ik ben aan de vroege kant en om de tijd te doden heb ik een atlas uit het rek gepakt. Ahjhd makkelijk, bedenk ik. Keurig op tijd zie ik Aisha binnen komen, een knappe jongedame in een eigentijdse spijkerbroek en sneakers. We begroeten elkaar hartelijk en kruipen knus in een warm en afgelegen hoekje. Vol verwachting kijkt ze me met haar donkerbruine ogen aan als ik mijn opschriftboekje en aantekeningen pak. We kunnen beginnen...

Aisha

Op zaterdag 10 januari in 2008 werd Aisha in de stad Aleppo in Syrië geboren. 'Kijk', zegt ze, terwijl ze met een keurig gemanicuurde nagel de stad aanwijst in de atlas, 'daar ligt mijn geboortestad.'

EEN NIEUW BEGIN

Dit is de titel van het boek dat is uitgegeven door het Schrijverscollectief Heusden. Elf Heusdenaren kijken in dit boek terug op een bijzondere periode in hun leven, een periode die als een nieuw begin kan worden gezien. Ontroerende, emotionele en unieke verhalen, verrassend geschreven en voorzien van mooie foto's en illustraties. Een boek over het persoonlijke leven van Heusdenaren, vertellers genaamd, die een bijzondere weg hebben afgelegd. De variatie daarin is groot: van een uitdaging voor ouders met een kind met beperkingen, vluchten uit je vaderland, tot transplantatie, om een paar voorbeelden te noemen. Een projectgroep van acht bevlogen amateurschrijvers uit Heusden legde deze bijzondere verhalen vast. Door het afnemen van interviews leerden de verteller en de schrijver elkaar kennen en ontstond er een uniek verhaal dat nog niet eerder was opgeschreven. Verhalen die anderen mogelijk inspireren, maar die in ieder geval uitnodigen tot verder lezen. Het eerste exemplaar werd uitgereikt aan Peter van Steen op een toepasselijke locatie: de nieuw geopende bibliotheek Drunen in De Voorste Venne.

VRIJWILLIGERS

VRIJWILLIGERS ZIJN IN DE HUIDIGE TIJD ONMISBAAR VOOR DE BIBLIOTHEEK OM HAAR BREDE DIENSTVERLENING KWALITATIEF UIT TE KUNNEN VOEREN. DE BIBLIOTHEEK HEUSDEN HEEFT OP 31 DECEMBER 2023 86 VRIJWILLIGERS. DE VRIJWILLIGERS WORDEN VOOR DIVERSE ACTIVITEITEN INGEZET. DE GROOTSTE GROEP IS GASTVROUW/GASTHEER IN DE BIBLIOTHEEK. ZIJ HELPEN DE VASTE BIBLIOTHEEKMEDEWERKER MET HET OPRUIMEN VAN DE TERUGGEKOMEN BOEKEN, WIJST KLANTEN DE WEG, HELPT MET PROBLEMEN BIJ INLEVEREN EN UITLENEN, ETC.

Een andere groep is actief bij het DigiCafé, zij helpen klanten die problemen hebben met computer, tablet of telefoon. Ook geven zij cursussen werken met Windows, tablet, Digisterker en dergelijke.

De vrijwilligers van de VoorleesExpress gaan 20 weken voorlezen bij gezinnen die geen (voor)leescultuur hebben.

De vrijwilligers van de Boekendienst aan Huis brengen boeken bij de mensen die zelf (tijdelijk) niet naar de bibliotheek kunnen komen.

Bij het Praathuis begeleiden de vrijwilligers de bezoekers die komen kletsen om de Nederlandse taal beter onder de knie te krijgen.

Sinds de verhuizing van de Bibliotheek naar De Voorste Venne zijn er gastvrouwen actief bij de ingang van De Voorste Venne. Dit is een gezamenlijk initiatief van De Bibliotheek, Het Pieck en De Voorste Venne. Zij heten iedereen welkom en wijzen de weg.

Leer Vraag Ontmoet Lees Doe

Vandaag DigiCafé Oudheusden
10.00-11.30 uur
de Bibliotheek Oudheusden
door Seniorweb Heusden i.s.m. de Bibliotheek Heusden

Heeft u een vraag en kunt u wel wat hulp gebruiken?

de Bibliotheek Heusden

seniorweb bibliotheekheusden.nl

In 2023 dragen maar liefst 86 vrijwilligers bij aan onze dienstverlening

Medewerkers werkten iedere verhuisdag samen met een groep enthousiaste vrijwilligers

SAMENWERKING

SAMENWERKING STAAT HOOG IN HET VAANDEL BIJ DE BIBLIOTHEEK HEUSDEN.

ONDER HET MOTTO “SAMEN BEREIK JE MEER DAN ALLEEN”, WORDT ER OP ALLERLEI VLAKKEN SAMENWERKING GEZOCHT, ZOWEL LOKAAL, MET ALLERLEI PARTNERS, MAAR OOK PROVINCIAAL EN LANDELIJK.

In 2023 hebben we samengewerkt met:

VluchtelingenWerk
Nederland

Schrijverscollectief
Heusden

2023 | Cijfers

Totaal aantal leden

2023 | 7930
2022 | 7871

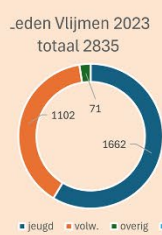
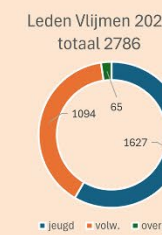
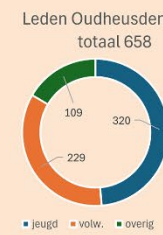
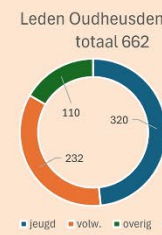
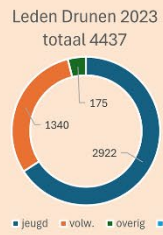
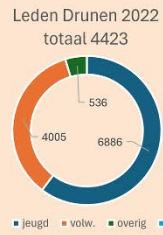

Totaal aantal inwoners
per 1-1-2024: 46.062
Bereik 17%

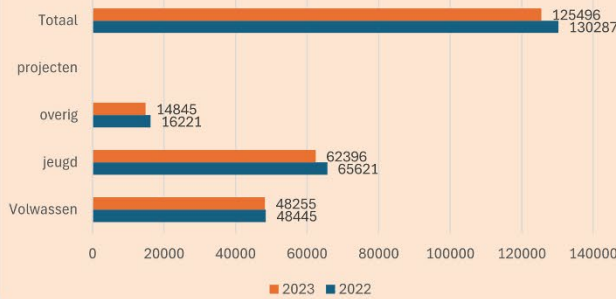
Totaal aantal bezoekers

2023 | 128633
2022 | 115478

Bereik in Drunen is 22% van de inwoners,
in Oudheusden 12%
en in Vlijmen 13%

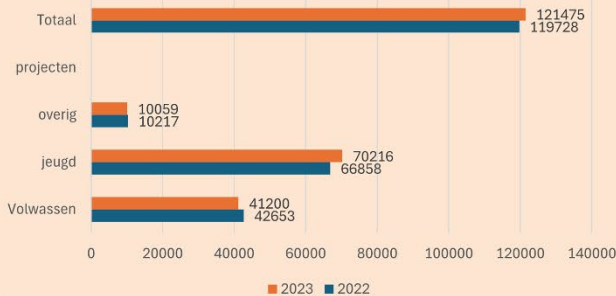
Uitleningen Drunen

Uitleningen Oudheusden

Uitleningen Vlijmen

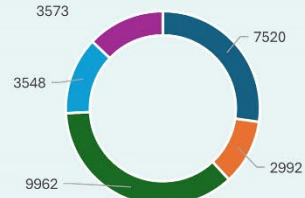
Uitleningen totaal

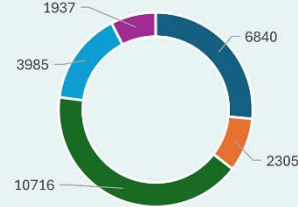
COLLECTIES: BOEKEN EN SPEEL-LEERMATERIALEN

Drunen collectie 2022
27595 materialen

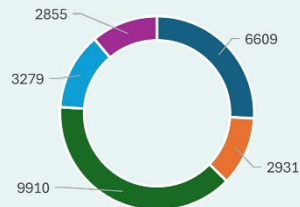
■ volw. fictie ■ volw. non-fictie ■ Jeugd fictie ■ jeugd non-fictie ■ overig

Vlijmen collectie 2023
25783 materialen

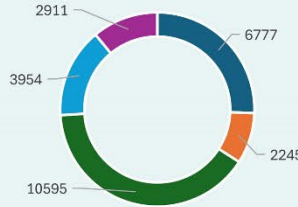
■ volw. fictie ■ volw. non-fictie ■ Jeugd fictie ■ jeugd non-fictie ■ overig

Drunen collectie 2023
25584 materialen

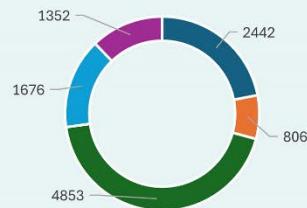
■ volw. fictie ■ volw. non-fictie ■ Jeugd fictie ■ jeugd non-fictie ■ overig

Vlijmen collectie 2022
26482 materialen

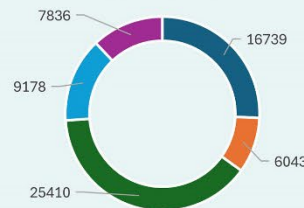
■ volw. fictie ■ volw. non-fictie ■ Jeugd fictie ■ jeugd non-fictie ■ overig

Oudheusden collectie 2022
11129 materialen

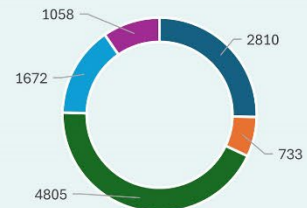
■ volw. fictie ■ volw. non-fictie ■ Jeugd fictie ■ jeugd non-fictie ■ overig

Totale collectie in 2022
65206 materialen

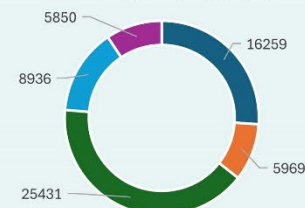
■ volw. fictie ■ volw. non-fictie ■ Jeugd fictie ■ jeugd non-fictie ■ overig

Oudheusden collectie 2023
11078 materialen

■ volw. fictie ■ volw. non-fictie ■ Jeugd fictie ■ jeugd non-fictie ■ overig

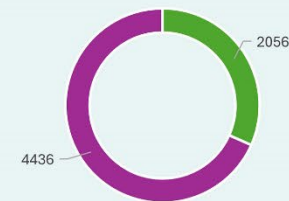
Totale collectie in 2023
62445 materialen

■ volw. fictie ■ volw. non-fictie ■ Jeugd fictie ■ jeugd non-fictie ■ overig

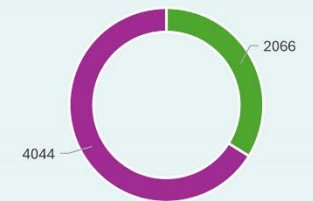

Vliedberg en projecten 2022

■ vliedberg ■ projecten

Vliedberg en projecten 2023

■ vliedberg ■ projecten

de Bibliotheek & Basisvaardigheden

aantal keer / deelnemers

Klik & Tik	10
Praathuis	44
Windows cursus	2
tabletcursussen	5
Belastingspreekuur	8
Digicafé Drunen	51
Digicafé Heusden	40
Digicafé Vlijmen	50
Geldzakenspreekuur	45

De bibliotheek voor baby's, dreumesen en peuters

de Bibliotheek Heusden (2022-2023)

- ✓ Samenwerkingspartners: Gemeente Heusden, kinderopvanginstellingen en consultatiebureau.
- ✓ Samengestelde collecties: 23

AANBOD LEESBEVORDERINGS-PROGRAMMA'S

Bibliotheken en de samenwerking met het primair onderwijs (2022-2023) de Bibliotheek Heusden

basissbibliotheek werkt samen met het primair onderwijs

16 schoollocaties werken samen met de bibliotheek

LEESBEVORDERING

16 schoollocaties

DIGITALE GELETERDHEID

0 schoollocaties

Boeken mogen mee naar huis

0 schoollocaties

CULTUUREDCATIE

0 schoollocaties

DE BIBLIOTHEEK OP SCHOOL EN VERGELIJKBARE PROGRAMMA'S*

SAMENWERKING

VERKENNENDE GESPREKKEN

* Er zijn bibliotheken die zowel de Bibliotheek op school als een vergelijkbaar programma aanbieden of rondom beiden verkennde gesprekken voeren.

E-BOOKS EN LUISTER-BOEKEN IN 2023

In deze infographic staan de belangrijkste cijfers over het gebruik van e-books en luisterboeken in 2023 voor de Bibliotheek Heusden.

de Bibliotheek online

Leners

738 mensen leenden minimaal 1 e-book.

Uitleningen

Er werden in 2023 gemiddeld **1048** e-books per maand uitgelend.

Luisterboeken

468 mensen leenden minimaal 1 luisterboek

Hoe werden de e-books gelezen?

Top 5 uitleningen e-books per genre

Bron: de Koninklijke Bibliotheek

KB) Klaren, M. & Schrijen, B. (2024). Bibliotheken en de samenwerking met het primair onderwijs. 2022-2023. Den Haag: KB.

BIBLIOTHEEK EN BASISCHOOL PROJECTEN:

Rode Draad projecten uitgeleend: 24
 Literatuureducatielessen gegeven: 1
 Read Outside The Box kisten uitgeleend: 5
 Groepen op bezoek geweest in de bibliotheek: 8
 Themacollecties samengesteld: 112
 Scoor een boek aantal groepen: 5
 Scoor een boek aantal leerlingen: 117

BIBLIOTHEEK EN VOORTGEZET ONDERWIJS:

1 locatie in de gemeente: bereik 100%
 Project BiebEscape
 aantal groepen 9
 aantal leerlingen 230
 ingeschreven leerlingen
 per 1-10-2023: 1336

d'Oultremont
 COLLEGE

BIBLIOTHEEK DIGITAAL EN SOCIAL MEDIA:

Aantal keer dat de website bezocht is
 (incl. activiteitenkalender): 57272
 Bibliotheek wise app in gebruik door 357 leden
 Nieuwsbrief: gemiddeld 7000 per maand verstuurd, 50% geopend.

FACEBOOK

TWITTER

INSTAGRAM

	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Aantal volgers	863	983	491	483	624	703
Aantal berichten	290	341	16	6	227	223
Bereik	335595	325281	6370	550	18115	20035

BIBLIOTHEEK MEDEWERKERS EN VRIJWILLIGERS

MEDEWERKERS

2022: 15 medewerkers (9,02 FTE)
 2023: 16 medewerkers (9,4 FTE)

VRIJWILLIGERS

2022: 74 vrijwilligers
 2023: 86 vrijwilligers

Heusden, mei 2024
 de Bibliotheek Heusden
www.bibliotheekheusden.nl

Bestuursverslag 2023

Missie

Samen leven gaat beter en plezieriger als iedereen meedoet en zich betrokken voelt. De Bibliotheek Heusden ziet het als haar opdracht om mensen te inspireren en te ondersteunen bij het ontwikkelen van kennis, vaardigheden en talenten. Samen met de inwoners en partners is de Bibliotheek Heusden dé organisatie om het verschil te maken.

De Bibliotheek Heusden is een laagdrempelige en betrouwbare informatie- en ontmoetingspunt. Plezier in lezen staat voorop, maar ook het vergroten van (digitale) taalvaardigheden, brede algemene ontwikkeling en mediawijsheid.

Visie

Het bibliotheekwerk in Heusden wordt verricht vanuit een visie op een moderne basisbibliotheek, die in het beleidsplan is uitgeschreven en die ook wordt uitgedragen naar de gebruikers. Via markt- en gebruikersonderzoeken laat de bibliotheek zich informeren over de vraag naar en de kwaliteit van haar producten en diensten om vervolgens tot een juiste match daartussen te komen. De bibliotheek draagt bij aan zinvolle vrijetijdsbesteding, aan ontspanning, ontmoeting en sociale cohesie. Zij geeft gelegenheid tot raadplegen van media en leent media uit. Daarnaast organiseert zij een aantrekkelijk activiteitenprogramma en voert zij projecten uit gericht op cultuurparticipatie, leesbevordering en mediawijsheid. Iedereen kan gebruik maken van de faciliteiten in de bibliotheek. Voor sommige diensten moet worden betaald. De gebruikers, de gemeente en andere voor de dienstverlening van de bibliotheek relevante organisaties, worden regelmatig geïnformeerd over en betrokken bij de samenstelling van het aanbod.

Activiteiten en doelstellingen

Stichting Openbare Bibliotheek Heusden (Bibliotheek Heusden) verricht bibliotheekdiensten voor de Gemeente Heusden. De Bibliotheek Heusden heeft drie vestigingen te Oudheusden, Drunen en Vlijmen. Er wordt samengewerkt met voorschoolse organisaties, basisscholen, welzijns- en culturele organisaties.

Beleidsplan

De Bibliotheek Heusden heeft in haar meerjarenbeleidsplan 2021-2024 meerdere concrete doelen benoemd. In 2023 heeft de bibliotheek daarvan verschillende mooie resultaten behaald. Zo is de eerste Bibliotheek op school van start gegaan, is het IDO-spreekuur uitgebreid naar o.a. Oudheusden en is er in alle drie de vestigingen een Speel-o-theek gehuisvest.

Een andere ontwikkeling is de verhuizing van de bibliotheek in Drunen naar De Voorste Venne in het laatste kwartaal van 2023. Hiermee heeft de bibliotheek Heusden een eerste belangrijke stap gezet naar de uitvoering van haar huisvestingsvisie: een bibliotheek levert een nog grotere maatschappelijke bijdrage in een MFA-concept.

De basisdienstverlening van de bibliotheek, zoals het uitlenen van boeken en het gebruikmaken van faciliteiten zoals pc's en printen, is nog steeds belangrijk voor de bezoekers. Wel is de trend van het uitlenen van de materialen ook in 2023 met een kleine 4% dalen zichtbaar. Het aantal leden is met 0,8% gestegen.

In 2023 heeft de Bibliotheek Heusden 11% meer bezoekers ontvangen. Deze forse stijging is met name toe te schrijven aan de vernieuwde programmering voor jong en oud, vaak in samenwerking met partners. Met concepten als Next Level voor jongeren of Beleef de Bieb bereikt de bibliotheek nieuwe doelgroepen en geeft zij podium aan lokaal talent.

Directie

Sergei Versteeg

Bestuursleden

Henk Willems (voorzitter)

Otto Dooijes (vicevoorzitter)

Gerard van Haperen (secretaris)

Anita Stokmans (penningmeester).

Governance code cultuur

De Bibliotheek Heusden onderschrijft de uitgangspunten van de Governance Code Cultuur. Raad van Bestuur onderschrijft de principes en 'best practice' bepalingen zoals in de code beschreven. Zij spant zich in hieraan te voldoen conform de omvang van de stichting, haar activiteiten en het daaraan verbonden financieel en maatschappelijk belang. In de komende beleidsperiode zal toegewerkt worden naar een Raad van Toezichtmodel.

ANBI status

De Bibliotheek Heusden heeft de officiële ANBI-status voor culturele instellingen.

Statutaire naam: Stichting Openbare Bibliotheek Heusden

KVK-nummer: 41 09 92 69

BTW-nummer: NL 55221710012300

Banknummer: NL39RABO0121705641

Centraal postadres: Anton Pieckplein 71, 5152 LZ, Drunen

Algemeen e-mailadres: info@bibliotheekheusden.nl

Beloningsbeleid: CAO Openbare Bibliotheken

Bestuursleden van de Bibliotheek Heusden ontvangen geen vacatiegeld.

RSIN: 005522171

Personele ontwikkelingen

Alle medewerkers en vrijwilligers zijn cruciaal in het succesvol uitvoeren van de dienstverlening. Wij bedanken hen dan ook voor hun inzet.

Personele bezetting	2022	2023
Aantal medewerkers:	15	16
Fte:	9,02	9,4
Aantal vrijwilligers:	74	86

Vrijwilligers bij Bibliotheek Heusden worden voor de volgende activiteiten ingezet:

Digicafé

VoorleesExpress

Boekendienst aan Huis

Praathuis

Gastvrouw/gastheer

Financiële ontwikkelingen en toelichting 2023

Over 2023 zijn de gerealiseerde baten een bedrag van € 1.230.000. De baten zijn € 9.000 hoger dan begroot over 2023. De lasten waren € 1.280.000 over 2023 en € 56.000 hoger dan begroot. De som van de baten en lasten over 2023 resulteert in een negatief exploitatieresultaat van € 50.000. Dit negatieve exploitatieresultaat komt ten laste van de reserves van de stichting die hierdoor met € 50.000 afnemen van € 288.000 per 31 december 2022 naar € 238.000 per 31 december 2023.

Hieronder zijn de belangrijkste oorzaken toegelicht die ten grondslag liggen aan het negatieve exploitatieverlies van € 50.000 over 2023:

- Een bedrag van € 41.000 van het negatieve resultaat, vindt voornamelijk haar oorsprong in het gegeven dat de werkelijke prijsverhogingen van de lasten (inflatie) hoger zijn geweest dan de prijsverhogingen waarbij ten tijde van de subsidietoekenning 2023 rekening mee is gehouden. Hierdoor ontstaat er een tekort tussen baten en lasten. In de tweede helft van 2022 is de inflatie in Nederland en veel andere landen tot ongekeerde hoogte gestegen. In 2023 hield deze inflatie aan. Bij de toekenning van de exploitatiesubsidie over 2023, is de subsidie verhoogd op basis van prijsindexcijfers (3,15%) gebaseerd op een tijdvak voorafgaand aan de periode waarin de inflatie toenam. De werkelijke prijsindexaties aan de lastenkant waren over het algemeen hoger. In 2023 stegen onder andere de personeelslasten vanwege wettelijke CAO verhogingen met 6%. Door de hoge prijsstijgingen ontstaat een tekort over 2023. Voor het komende jaar 2024 blijft er sprake van aanhoudende inflatie waardoor het tekort blijft. Zie hiervoor de toelichting bij de begroting 2024. Dit tekort over 2023 is ten laste gebracht van de algemene reserve.

- In 2023 zijn er eenmalige lasten van € 53.000 geweest voor de inrichting, opening en verhuizing van de Bibliotheek te Drunen naar de nieuwe locatie De Voorste Venne. De lasten die hier mee samenhangen zijn uit eigen middelen voldaan. Er is voor deze lasten geen subsidie over 2023 toegekend. Dit tekort is ten laste gebracht van de reserves, de bestemmingsreserve restyling vestigingen.
- Het verlies uit de hiervoor genoemde twee oorzaken, wordt in 2023 deels eenmalig beperkt door het volgende. In 2023 is er langdurige uitval van medewerkers geweest. In 2023 waren de lasten voor vervanging lager dan de vergoedingen voor de uitval. Per saldo bedroeg dit een batig saldo van € 44.000. Dit saldo is toegevoegd aan de bestemmingsreserve personeel. Echter in 2024 is inhaal van werkzaamheden noodzakelijk. Daarnaast houdt de uitval langer aan. In 2024 zullen de lasten van vervanging derhalve hoger zijn dan de ontvangen vergoedingen. Het batig saldo uit 2023 is noodzakelijk om het tekort in 2024 te bekostigen. De reserve personeel is derhalve noodzakelijk voor dekking en egalisatie van de hogere kosten in 2024.

Met betrekking tot de baten over 2023 van € 1.230.000 betreft dit baten die structureel van aard zijn en voor komende jaren verwacht worden. Eenmalige baten in 2023 zijn beperkt geweest. In 2021 voordat de energiecrisis uitbrak zijn er vaste energiecontracten afgesloten op basis van lage prijzen van toentertijd, waardoor energielasten beperkt konden blijven ten opzichte van de marktprijzen van energie over 2022 en 2023. De energiecontracten liepen tot en met 2023. Voor 2024 zijn er nieuwe contracten afgesloten op basis van hogere huidige marktprijzen.

In de jaarrekening is in het hoofdstuk “toelichting op de balans” in de paragraaf “reserves en fondsen” het verloop en bestemming van de reserves 2023 nader toegelicht.

Vooruitzichten / begroting 2024

Op pagina 31 is de begroting 2024 opgenomen die hoort bij de uit te voeren activiteiten en te verlenen diensten over 2024. De dienstverlening bestaat in 2024 op hoofdlijnen uit de operationele bibliotheekactiviteiten van de drie vestigingen te Oudheusden, Vlijmen en de nieuwe vestiging in Drunen, de gratis dienstverlening en ondersteuning aan inwoners op het gebied van taalvaardigheid en digitaal vaardigheid en de ondersteuning leesbevordering binnen de voorschoolse en onderwijs instellingen.

In de begroting zijn de lasten opgenomen om de hiervoor genoemde activiteiten in 2024 te verwezenlijken. Over 2024 wordt een negatief exploitatieresultaat van € 68.000 verwacht met betrekking tot de uit te voeren activiteiten. Het tekort wordt voornamelijk veroorzaakt door de aanhoudende prijsinflatie en sterke lastenstijgingen. Dit uit zich enerzijds op het gebied van energielasten, waarbij in 2024 nieuwe energiecontracten zijn aangegaan op basis van aanzienlijke hogere energieprijzen door de aanhoudende energiecrisis. Anderzijds heeft de hoge inflatie afgelopen jaren en in 2023 onder andere tot hogere personeelslasten geleid door de CAO verhogingen. De indexatie van de subsidie over 2023 was daarbij minder hoog dan de werkelijke prijsindexaties. Door het voorgaande in combinatie met verwachte loonsverhogingen voor 2024, blijft er sprake van een verwacht tekort voor het jaar 2024. Inmiddels is er op 29 april 2024 een onderhandelingsakkoord tussen CAO partijen tot stand gekomen en zijn verdere CAO verhogingen afgekondigd.

De verhuizing naar De Voorste Venne heeft een licht positief effect gehad op de hoogte van de huisvestigingslasten in Drunen (exclusief energielasten) die daardoor licht lager zijn ten opzichte van de locatie aan de Rooseveltstraat en de begrote kosten hiervoor over 2024. Met betrekking tot de uiteindelijke energielasten van deze locatie is de exacte hoogte onzeker en afhankelijk van het uiteindelijke prijsverloop en verbruik van energie.

Naast het negatieve begrote exploitatieresultaat van € 68.000 zijn door onvoorziene langdurige uitval van medewerkers in 2024 de lasten van vervangende medewerkers hoger dan de vergoedingen die hiervoor worden ontvangen, zoals dit in de voorafgaande paragraaf is toegelicht. Dit betreft aanvullende incidentele lasten voor 2024. Als deze aanvullende lasten samen met het te verwachte begrotingstekort worden gerealiseerd over 2024, leidt dit tot een negatief exploitatieresultaat en tot een afname van de reserves per 31 december 2024. De reserves zullen naar verwachting onder een percentage van 15% komen, ten opzichte van het subsidiebedrag van de Gemeente Heusden over 2024.

Voor 2024 zijn verwachte investeringen in activa beperkt. Op gebied van personeel zijn er behoudens inzet van noodzakelijke vervanging, geen wijzigingen voorzien.

Risicoparagraaf

Risico's met betrekking tot de financiering en exploitatie van de activiteiten,

In 2024 zijn nog geen bezuinigingen voorzien, wel is er door de gemeente een aankondiging gedaan over de komst van het zogenaamd 'ravijnjaar' veroorzaakt door een verandering van het financieel systeem dat per 2027 van kracht wordt. Het huidige systeem verloopt in 2025 waardoor gemeentelijke begrotingen mogelijk onder grote druk komen te staan. Dit zal directe impact hebben op de te verstrekken subsidies.

De relatie tussen de hierboven genoemde kostenverhogingen, inflatie en nieuwe cao-afspraken binnen de branche, en de gehanteerde systematiek van de gemeente ten aanzien van het verstrekken van de subsidie en de door hen gehanteerde indexering baart zorgen. Het begrotingstekort wordt aangevuld uit de reserves. Dit is geen wenselijke ontwikkeling. Derhalve zullen gesprekken met de gemeente moeten worden gevoerd hoe onze kostenstijgingen ,veroorzaakt door externe factoren, evenredig in de indexering van de exploitatiesubsidie worden toegepast.

De opbrengsten uit abonnementen en te laat-gelden in 2024 zullen stabiel blijven.

Risico's op personeelsgebied

Vitaliteit

De Bibliotheek Heusden hecht groot belang aan het faciliteren van een veilige en gezonde werkomgeving waarin de vitaliteit van haar medewerkers en vrijwilligers centraal staat. De beperkte schaalgrootte van haar personeelsbestand en de gemiddeld hoge leeftijdsopbouw brengen een zeker risico met zich mee als het gaat om het opvangen van mogelijke uitval van medewerkers door ziekte. Daarom is het van belang hier in de begroting van het personeelsbudget rekening te houden met een budget voor tijdelijke inhuur om zo het risico op het toenemen van werkdruk van de medewerkers te beperken.

Instroom personeel

Tot nu toe is de Bibliotheek Heusden in staat gebleken goed gekwalificeerd personeel aan te trekken. Toch zien we met name binnen de educatieve functies dat het aantrekken van medewerkers uit bijvoorbeeld het onderwijsveld niet meer succesvol is vanwege de grote salarisverschillen die zijn ontstaan. Gezien de te verwachte uitstroom de komende jaren is van belang hier een strategisch antwoord op te formuleren.

Uitstroom personeel

Het binden van medewerkers en het borgen van kennis van vertrekkende medewerkers vormt gezien de leeftijdsopbouw en de grootte van het totale personeelsbestand een risicofactor. De komende vijf jaar zal een aantal medewerkers wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd de organisatie verlaten. In 2024 zal daarom een strategisch HR-beleidsplan worden opgesteld om o.a. dit risico beheersbaar te maken.

Compliance

Bestaande en nieuwe risico's worden periodiek geanalyseerd en gemonitord. De volgende beheersingsmaatregelen worden getroffen:

- Er is periodiek en tussentijds contact met de gemeente;
- De inkomsten en uitgaven worden gemonitord om tijdig bij te kunnen sturen waar nodig;
- We werken actief aan het verminderen van de werkdruk en het binden, verbinden en ontwikkelen van medewerkers;
- Risico's op gebied van ziekte en uitval van medewerkers worden verzekerd;
- Er wordt extra capaciteit ingezet om compliance risico's in kaart te brengen, te voldoen aan wet- en regelgeving en de blijvende monitoring hiervan in te bedden in een PDCA-cyclus.

2 BEGROTING 2024

	<u>Begroting 2024</u>
	€
Baten	
Baten (6)	95.000
Leengelden (7)	1.000
Telaatgelden (8)	10.000
Overige inkomsten gebruikers (9)	8.500
Subsidiebaten (10)	1.111.917
Som van de geworven baten	<u>1.226.417</u>
Overige baten (11)	36.600
Som der baten	<u>1.263.017</u>
Lasten	
Kosten van beheer en administratie	
Personeelslasten (12)	653.100
Afschrijvingen (13)	7.500
Bestuur en organisatie (14)	39.500
Huisvesting (15)	351.234
Media (16)	129.500
Administratie (17)	37.500
Automatisering (18)	60.500
Specifieke en overige lasten (19)	52.000
	<u>1.330.834</u>
Resultaat voor bestemming	<u><u>-67.817</u></u>